

כלכלה

הידוק חגורה?

האזרח, לא הממשלה

גיכר על חשבון מלווה הקליטה לחצי שנה נוספת. הגימוק - חוסר יכולת להמציא לבעלי הזכויות את אגרות-החוב הממשלתיות - הוא מופרך. הסיבה האמיתית היא: הרצון להחזיק בכספי האזרחים מחצית שנה נוספת.

לקצין את השרים. עליפי השיטה שהונהגה עלידי ממשלת-ישראל, אין לתת לומי הריבית ולהחזרת החובות בפנים הארץ שום משמעות תקציבית. שר האוצר עושה מה שכל מזכיר קיבוץ או מושב עושה בשעת הדחק - הוא "מגלגל חו" בת". פירוש הדבר - הוא משלם הלוואה ישנה עם הלוואה חדשה. אפשר היה גם לבטל את כל חובות המדינה לאזרחיה - ומבחינת הכלכלה הלאומית (וגם מבחינת כיסו של האזרח) לא היה משתנה דבר. אמנם לא היו מחזירים לך את מלווה הקליטה מפני חמש שנים - אך גם לא היו גובים מלווה בטחון חדש.

בתקציבי המשרדים השונים יש, כמוכר, הרבה מקום לחסכון - אילו באמת רצו להנהיגו. זה מתחיל במבול השרים והתת-שרים שלרובם אין תפקיד ממשי שלא ניתן להסילו על פקיד בכיר רגיל (ההוצאה היא קרוב למליון ל"י רק על תת-שרים ועל שרים ללא תיק) - ונגמר בהוצאות של מאות מליונים רבים על הקמת בנינים ציבוריים ותשלומי טובסידיות שונות התומך כות בענפי משק שמוטב היה לצמצם או לחסלם.

תחליטו - נדחמים או בונים? עידוד הייצוא יעלה לנו השנה קרוב ל-400 מליון ל"י (הדיו עוד לא יבשה על דפי הצעת התקציב כאשר שינו פריט זה על ידי חוספת עוד מאה מליון ל"י). אלה הם 120 מליון ל"י יותר מאשר בשנה הקודמת. סך הכל הייצוא של סחורות ושירותים צריך לעלות על פי תחזית הממ"ש שלה ב-130 מליון דולר מ-1969 עד 1970. פירוש הדבר (בתנאי שתחזית זו תתאמת) שכל דולר נוסף של יצוא יעלה לנו לירה נוספת של תמיכה. למעשה משלם האזרח הישראלי מס יצוא של 30 אגורות על כל דולר ייצוא. זה, כמוכר, אבסורד גמור, שנוצר על ידי ההרגל שכל יצואן עושה, כאילו, טובה למדינה שהוא מוכן לייצא. תקציב הפיתוח - מדובר כאן בעיקר בבנייה מכל המינים - עלולה הפעם מ-1.2 מיליארד ל-1.4 מיליארד ל"י. גם זה אבסורד לגבי עכן הנמצא במלחמה של ממש אין דוגמה לכך שבמשק מלחמתי כלשהו ביצעו השקעות לא-מלחמתיות בקנה-מידה דומה. בזמן מלחמת-העולם השנייה לא ניבנו ב-אנגליה בתי-ספר ואוניברסיטאות (ובודאי לא מוסדות דת) וגם לא הקימו בנייני-פאר חדשים למשרדים ממשלתיים.

יגאל אדון איים. גם התקציבים השוטפים של המשרדים השונים ניתנים לצמצומים. אמר לפני שבוע שר החקלאות חיים גבעתי, אשר עמד בראש הוועדה שהיתה ממונה על קיצוץ התקציב: "גם אילו צימצמנו את שירותי הממשלה בחמישים אחוז, איש לא היה מת בארץ הזאת". מה שלא אמר היה, שיגאל אדון איים ב-התפטרותו כאשר ניסו לצמצם את תקציבו של משרד החינוך (524 מליון ל"י - המשרד "העשיר" ביותר בין כל המשרדים האזרחיים) בסכום פעוט יחסית.

מסתבר, אפוא, שגם לדעת כמה מחברי הממשלה ופקידיה הבכירים אפשר היה לצמצם את תקציב עשרת המיליארדים ב-שניים עד שלושה מיליארד ל"י - מבלי שאיש היה מת מכך. אילו אמנם עשו כן, היה התקציב מגיע לרמתו מפני שנתיים - מבלי שעניני הבטחון היו נפגעים, מבלי שצריכים היו לפגוע ביציבות הלירה הישראליה על ידי הדפסה המונית של שטרות ללא כל כיסוי ממשי. הדבר היה גורם גם לצמצום במנגנון הממשלתי - דבר שהיה משחרר, כסופו היה, דבר, כוחות עבודה לפעולות חיוניות יותר מהדפסת מכתבים הכוללים איום לרצוח חברי-כנסת אופוזיציונריים.

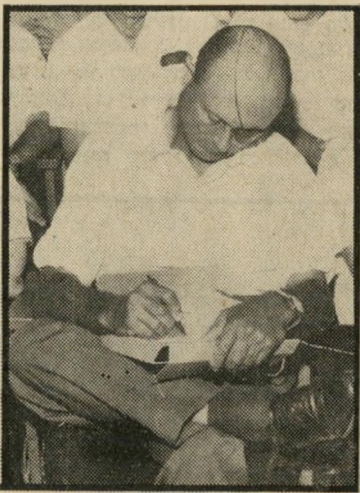
רק האזרח יהדק החגורה. הדבר לא נעשה - ולא ייעשה מכיוון שאיש מבין חברי הממשלה אינו מוכן להקריב אותו קורבן שהוא אינו מהסס לדורשו מן האזרח הפשוט: לוותר על העוגה כדי שלחם קיומנו יהיה מובטח. הדבר לא נעשה - ולא ייעשה - מכיוון שאין בי-ישראל שום גוף פרלמנטארי המסוגל לרסן את הוצאות הממשלה.

ואילו החשבון לתשלום מוגש, כרגיל, לכל אחד מאיתנו.

פתגם אנגלי ידוע אומר שאינך יכול גם לאכול את העוגה וגם להחזיק בה. אבל תקציב המדינה המוצע לשנת 1970/71 מנסה לעשות בדיוק זאת: הוא מנסה גם לנהל מלחמה - וגם להמשיך באותה מתכונת של פעולות ממלכתיות שהיו נהוגות בעבר.

כתוצאה מניסיון זה נאלץ האזרח לשלם יותר מיסים, ולהלוות לממשלה יותר כספים - אשר החזרתם בכלל נתונה בספק סביר, ואשר החזרתם בזמן המובטח כלל אינה אפשרית.

איש עסקים בראש משרד הביטחון. תקציב הענק של עשרות המיליארד דים מנומק בעובדה המצערת ש-6.1 מיליארד מתוכו קשורים בעניני ביטחון ובהחזרת

שרי-בטחון דיין ומי יפקח עלינו?

חובות - שני סעיפים שהמדינה אין לה כל השפעה עליהם. אך טיעון זה פשוט אינו נכון.

על תקציב הביטחון הענקי יש מעט מאוד פיקוח: הוא אחד הסודות השמורים ביותר במדינת-ישראל. לאחרונה יצאו מספר כלכלנים ממשלתיים, אשר מתפקידם לעבוד בשטח זה, בהאשמות חמורות שהעיקרון המשקי מונח מדי במערכת הביטחון.

מצב דומה שרר בארצות-הברית כאשר הנשיא קנדי המנוח נכנס לתפקידו. קנדי העמיד או בראש משרד הבטחון איש עסקים - את רוברט מקנאמארה, מנהל מפעלי פורד - אשר הנהיג למיגנת ליכס של הגנרלים השונים (ושל ספקי הנשק, כמוכר). שיטות מדעיות חדשות, הבהונות את שיעור התועלת הצבאית מכל פריט של הוצאה. שיטה זו, הלקוחה מכלכלת הייצור המודרנית, הוכיחה את עצמה בכל מקרה שהופעלה.

צה"ל אינו עובד לפי שיטה זו: בראש משרד הבטחון עומד איש שעברו צבאי, ועתידו בעיני עצמו - מדיני. בעסקים מבין דיין מעט מאוד: דבר זה עוד זכור היטב מכישלונותיו במשרד החקלאות, למשל בפרשת עגבניות המינימיקר. וחבל: אין ספק שעלידי הפעלת שיטות מודרניות במערכת הבטחון ניתן היה לחסוך בלוצי אות ניכרות.

לאזרח לא חייבים להחזיר כסף. נוסף לכך כלולים בתקציב משרד הבטחון פריטים שאין להם שייכות רבה להגנת ישראל. כך קיימת, למשל, הוצאת ספרים ותחנת שידור, שכבודם במקומם מונח, אך שהפעלתם בעיתות חרום אינה המשימה החשובה ביותר בעולם. (גם הסכומים המורצים על פעולות אלה סודיים בהחלט, כמו כן). לומר שכל לירה המוצאת במסגרת תקציב הבטחון היא קדושה, ושמפיקים ממנה את התועלת המירבית, זו פשוט שטות. אילו לכנסת היתה סמכות של ממש בשטח זה, אין ספק שניתן היה לקצץ אחוזים ניכרים מתקציב הבטחון.

נכון, כמוכר, שריבית יש לשלם ושחור-בות יש להחזיר. אך למעשה, אין הממשלה עושה זאת תמיד. רק עכשיו נדחה תשלום

לכל פעילי תנועת

העולם הזה-כוח חדש

אבי יקרי,

היית שותף במאמץ הגדול של מלחמת הבחירות. יש לך חלק בהישג שהשגנו. הישג זה פותח בפנינו אפשרויות חדשות, ומטיל עלינו אחריות גדולה.

ברצוני לבקשך לקחת חלק במערכה שלפנינו, מערכה העשויה להיות גורלית למדינה.

ביום הבחירות נקבע כי תנועתנו אינה תופעה מיקרית וחולפת, כי אם התחלה חדשה בחיים המדיניים של ישראל. נוכחותנו בכנסת ובהסתדרות ממחישה דבר זה לעיני כל. עכשיו הגיעה העת להסיק את המסקנות המעשיות.

מאחר שכל שאר כוחות השלום וההוגים שוחרי השינוי נחלו תבוסה במערכת הבחירות, נותרנו למעשה כגוף יחידי המסוגל לשמש גרעין להתלכדות גדולה של מחנה השלום והדמוקרטיה. החובה המוטלת עלינו היא להכשיר את תנועתנו למשימה זו, וייתכן שהדבר מחייב אותנו לחשובוֹנפש ולשינויים מרחיקי-לכת.

לשם כך תתכנס תוך חודשים הוועידה הארצית השלישית של תנועתנו.

בהכנה לוועידה, החלטנו להעביר מופקד בין פעילינו, עליפי הכרטיזי סויה שהצטברה במערכת הבחירות. למתפקדים יונפקו, זו הפעם הראשונה, כרטיסי-חבר, ואלה יקנו זכות-ייצוג בוועידה.

אם קיבלת את טופס המיפקד לביתך - אנא, מלא אותו והחזר אותו בהקדם האפשרי למשרד התנועה, ת.ד. 136, תל-אביב.

אם לא קיבלת טופס, פירושו של דבר שאין שמך מופיע בכרטיסיה. במיקרה זה -

הוועידה הראשונה של תנועת העולם הזה - כוח חדש

פנה אתה אל משרדנו, בכתב, והמצא את הפרטים, כדי שנוכל לשלוח לך את הטופס.

אין זו פתב ניירת. הדבר ררוש באופן חיוני כדי לאפשר לתנועה

לדעת מי הם חבריה בעת, על מי לבסס את תוכניות-הפעולה, כיצד

לגמש את תוכניות הוועידה ואת המופרות להבא.

ההתפקודיות הקודמות למיבצעים מיוחדים - כגון מיבצע הבחירות בשנה שעברה - אינן יכולות למלא תפקיד זה.

לכן - אנא, עשה מאמץ זה!

אני יודע שרבים מאיתנו שונאים הרי מפלגתי ופעילות מפלגתית. אולם אם רוצים אנחנו להשתתף בפועל בהכרעה על גורל המדינה, פשוט אין מנוס מכך. כל אחד חייב להביא את חורבן, אין חברינו יכולים להשתחרר מן העול עד הבחירות הבאות, כי השנים שעד אז תהיינה שנות-ההכרעה.

אנא, יהיהנא שותף למחשבה, לדיונים, להחלטות ולפעולה, כדי

שנהפוך את הצלחתנו בבחירות להתחלת מיבצע גדול של כוחות

השלום והדמוקרטיה במדינה!

אבי יקרי